אגרות הראי"ה - כרך א' - אגרת שלד

תמצית האגרת

תאריך ומקום: (תר"ע)

נמען: אספת המחאה בראשון לציון

אספה בראשון לציון באה למחות על רדיפת המושבות בידי אנשים בירושלים, שמערערים על היתר השמיטה. הרב קוק קורא להם להתעלות מעל הקנטרנות, כי כבוד ירושלים הוא כבוד האומה. עדיף לעבור בשתיקה ולעסוק בבניין. אם יחליטו לפרסם הודעה, שתהיה בלי פגיעה באיש: שהישוב הולך לפי הוראת הגאונים ואינו נותן ערך למצרים את צעדיו.

עיקרי הדברים

- אספת המחאה בראשון לציון.
- כבוד ירושלים כבוד האומה.
- עדיפות לשתיקה ולמעשה.
- הודעה מכובדת בלי פגיעה.

נוסח האגרת עם ביאור

בגרסה זו משולב ביאור בתוך נוסח האגרת. הביאור מופיע כך: [בסוגריים מרובעים, באות קטנה ועל רקע תכלת] *והוא אינו חלק מלשון האגרת.*

אחים נכבדים חברי אסיפת המחאה בראשון לציון, [מחאת איכרי המושבות נגד רבני ירושלים שערערו על היתר המכירה בשמיטת תר"ע; ראו גם כרך א', אגרת נוספות יג] שלום וברכה.

זה מקרוב באה אלי השמועה בדבר אסיפתכם הנכבדה ומטרתה למחות נגד הרדיפות, אשר בני המושבות סובלים מאחדים מיושבי ירושלים עה"ק[1] ת"ו[2], ע"י[3] הערעור שהם מחדשים על ההוראה המוחזקת מגאוני עולם נוחי נפש ז"ל[4] בדבר השמיטה, ואשר הונהגה בלא ניגוד מעשי מאז החל הישוב בארץ.

מסופק אני בעצמי אם יש לי רשות להכנס בתחום שאינו שלי, להגיד איזו דרך לאנשים מעשיים כשהם רואים לעשות איזה דבר לטובת הישוב לפי נקודת השקפתם בדרך החיים והמעשה. בכל זאת, בתור איש מישראל האוהב את כל אחיו אהבת אמת וחפץ בטובתו של הישוב החדש והישן כאחד, ויחד עם זה הננו מתכנסים בעובי הקורה ביסוד הענין אשר גרם לכל הסיבוך, הנני מרשה לעצמי להעיר את כבוד הנאספים הנכבדים כולם, שישימו אל לבם כמה סבלנו מאז ע"י מלחמת אחים, שהניחה לנו לעזבון את "ימי המצרים" [שלושת השבועות שבין י"ז בתמוז לתשעה באב, ימי האבל על החורבן] ונאד הדמעות שלהם.

ויראו נא דוקא כעת, בעת מרירות הנפש והתרגשות הלב, את גדולתם הרוחנית, את ישוב דעתם ורוממות רוחם להתנשא מעל לקטנות של קנתוריות כמו אלה, ישוו נא בדעתם כי כבודה של ירושלים הוא כבודנו, כבוד האומה כולה, שאנו מתאמצים תמיד להוקירו בגאון רוח ושכל טוב. אם יבוא הדבר שתסכים האסיפה הנכבדה לעבור על כל המאורע בשתיקה

---

1 עה"ק - עיר הקודש

2 ת"ו - תבנה ותכונן

3 ע"י - על ידי

4 ז"ל - זכרונו לברכה

ותחת דבר שפתים לעסוק בפועל בהתעצמות ישובנו הקדוש באי"י[5] בהשקט ובמנוחה, היה הענין מביא נחת רוח גדול להרבה ישרי לב המיושבים בדעתם והמצפים לטובת עתידנו על אדמת הקדש.

אבל אם גם יוחלט הדבר שתצא איזו הרצאה לרבים מכללות האסיפה, אחשוב שנאה והדור יהיה שלא ימצא בה שום דבר שלא כנמוס, שום פגיעה בכבודו של שום אדם ומפלגה, כי אם להודיע לכלל עמנו הפזור בגולה את הדבר הידוע, שהישוב החדש הולך הוא את דרכו במסילתו הבטוחה, ובכל דרכי החיים המעשיים, הנוגעים בגבול הדת וההוראה, איננו זז מהוראתם של הגאונים המפורסמים בישראל מאז בגדולת תורתם וצדקותם, שהכירו את ערכו הגדול של הישוב וידעו מה הוא לישראל ותקותו, ואיננו נותן שום ערך לדברי אחרים הבאים להצר את צעדיו. הסכמה ברורה זו, מוסכמת היא מכללות האומה כולה, אשר התנהגה בפועל ובמעשה ע"פ[6] ההוראה המפורסמת, ביחוד בדבר שאלת השביעית, מאז אשר זכינו לראות ביסוד ישובנו החדש על אדמת קדשנו. דברים ברורים ורצוים כאלה היוצאים באמת מתוך הלב ראוים הם, לדעתי, לעשות את תפקידם, כמו שאמרו "לא כחל ולא שרק ולא פירכוס - ויעלת חן". [כתובות יז]

ברגשי כבוד ויקר, בצפית ישועה מבין המצרים, ובברכת ד' מציון,

הק' אברהם יצחק הכהן קוק

נוסח האגרות וההערות: אגרות הראי"ה, כרכים א׳-ד׳

---

5 באי"י - בארץ ישראל

6 ע"פ - על פי